

ΤΑΞΗ: Γ' ΕΠΑΛ**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:** ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ:** ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΠΑΝΤΕΛΗ ΕΡΑΤΩ**A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****Μια επιστολή προς τον πατέρα**

Πολυαγαπημένε πατέρα,

Πρόσφατα με ρώτησες κάποια φορά γιατί ισχυρίζομαι πως σε φοβάμαι. Εγώ δεν ήξερα, ως συνήθως, τι να σου απαντήσω, εν μέρει ακριβώς λόγω του φόβου που νιώθω για σένα, εν μέρει επειδή στην αιτιολόγηση του φόβου αυτού συγκαταλέγονται πάρα πολλές λεπτομέρειες, που εν τη ρύμη του λόγου εγώ ούτε κατά το ήμισυ δεν θα μπορούσα να τις συγκρατήσω. Κι αν εδώ προσπαθώ να σου απαντήσω γραπτώς, μόνο ανολοκλήρωτο κατά πολύ θα αποβεί και τούτο, επειδή και κατά τη γραφή ο φόβος και οι συνέπειές του με κωλύουν έναντί σου κι επειδή το μέγεθος του υλικού εν γένει υπερβαίνει κατά πολύ τη μνήμη μου και το λογικό μου.

Για σένα το ζήτημα αποδεικνυόταν πάντοτε πολύ απλό, τουλάχιστον στον βαθμό που μιλούσες εσύ γι' αυτό ενώπιόν μου και, αδιακρίτως, ενώπιον πολλών άλλων. Εσένα σου φαινόταν να είναι κάπως έτσι: Εσύ εργαζόσουν σκληρά σ' όλη σου τη ζωή, τα πάντα για τα παιδιά σου, προ πάντων για εμένα τα θυσίαζες, εγώ έκαμνα συνεπώς «ζωή χαρισάμενη», είχα πλήρη ελευθερία να μάθω ό,τι ήθελα, κανέναν λόγο δεν είχα να έχω έγνοιες για την καθημερινή διατροφή, να έχω έγνοιες συνεπώς εν γένει. Εσύ αντ' αυτών καμμίαν ευγνωμοσύνη δεν αξίωνες, γνωρίζεις «την ευγνωμοσύνη των παιδιών», αλλά εν τούτοις τουλάχιστον μια κάποια ανταπόκριση, δείγμα κάποιας ευσπλαχνίας. Αντί γι' αυτά εγώ ανέκαθεν πήγαινα και κρυβόμουν από σένα, στο δωμάτιό μου, στα βιβλία, σε τρελούς φίλους, σε υπερβολικές ιδέες.

Αν ανακεφαλαιώσεις την κρίση σου για μένα, θα προκύψει πως εσύ δεν με κατηγορείς ασφαλώς για κάτι τι όντως ανάρμοστο ή κακό (μ' εξαίρεση ίσως την τελευταία μου πρόθεση να νυμφευθώ), αλλά για ψυχρότητα, απομάκρυνση, αγνωμοσύνη. Και μάλιστα με κατηγορείς γι' αυτά έτσι, σαν να ήταν δικό μου το φταίξιμο, σαν να μπορούσα εγώ με κάποιον ελιγμό να διευθετήσω αλλιώς το όλο πράγμα, ενώ εσύ δεν έχεις την παραμικρή ευθύνη γι' αυτό, παρά μόνο μίαν ίσως, ότι εσύ παραήσουν καλός μαζί μου. Κάποιαν ιδέα γι' αυτά που σκοπεύω να πω την έχεις παραδόξως. Έτσι μου είπες λ.χ. τις προάλλες: «Εγώ πάντοτε σε αγαπούσα, έστω κι αν εγώ εξωτερικά δεν ήμουν μαζί σου, όπως συνηθίζουν να είναι οι άλλοι πατεράδες, ακριβώς επειδή εγώ δεν μπορώ να προσποιούμαι όπως οι άλλοι». Λοιπόν, εγώ, πατέρα, ουδέποτε αμφέβαλα εν τω συνόλω για τη δική σου την αγάπη έναντί μου, αλλά την παρατήρηση αυτή τη θεωρώ εσφαλμένη.

Φραντς Κάφκα: Επιστολή προς τον πατέρα. Μετάφραση - Ερμηνευτικές σημειώσεις: Αλέξανδρος Κυπριώτης. Ίνδικτος. Αθήναι. (απόσπασμα)

1^η δραστηριότητα

A1. Πώς αντιλαμβάνεται ο πατέρας τη σχέση του με τον γιο του και για ποιους λόγους ο γιος θεωρεί ότι η αντίληψη αυτή είναι εσφαλμένη; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 60–70 λέξεων.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

A2.α. Στο κείμενο επικρατεί η επίκληση στο συναίσθημα. Να εντοπίσεις δύο (2) διαφορετικά μέσα πειθούς που να επιβεβαιώνουν αυτή τη διαπίστωση και να καταγράψεις ένα παράδειγμα για το κάθε μέσο. (μονάδες 7)

A2.β. Να σχολιάσετε τη χρήση των σημείων στίξης στα παρακάτω χωρία του κειμένου (μονάδες 8):

- *εγώ έκαμνα συνεπώς «ζωή χαρισάμενη» (2^η παράγραφος, εισαγωγικά)*
- *κρυβόμουν από σένα, στο δωμάτιό μου, στα βιβλία, σε τρελούς φίλους, σε υπερβολικές ιδέες. (2^η παράγραφος, κόμμα)*
- *κάτι τι όντως ανάρμοστο ή κακό (μ' εξαίρεση ίσως την τελευταία μου πρόθεση να νυμφευθώ) (3^η παράγραφος, παρένθεση)*
- *«Εγώ πάντοτε σε αγαπούσα... να προσποιούμαι όπως οι άλλοι» (3^η παράγραφος, εισαγωγικά)*

Μονάδες 15

A3. Σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα, να αναφερθείτε στους λόγους για τους οποίους, κατά τη γνώμη σας, η οικογένεια αντιμετωπίζει κρίση στη σύγχρονη εποχή. Στη συνέχεια, να προτείνετε τρόπους με τους οποίους μπορούν να ενισχυθούν οι δεσμοί μεταξύ των μελών της και να καλλιεργηθεί ένα κλίμα ουσιαστικής επικοινωνίας και αλληλοκατανόησης (200-250 λέξεις).

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μητέρα μου

Μητέρα μου, πόσο φρικτά βαραίνει
ή μοίρα σου στο νεανικό μου στήθος.
Όλοι μου οι πόνοι καταφεύγουν πλήθος
γύρω στη θύμησή σου που πικραίνει.

Έμένα, πού σε δέχτηκα εύλογα
κ' έγινα τὸ θαυμάσιο ὁμοίωμά σου,
ἄς μὲ δεχτῇ σὰ νᾶμαι ἀμάρτημά σου
ἡ μνήμη σου, μαρτυρική κι' ἁγία.

Στὴ μοίρα σου, πού γνώρισα σὲ μένα,
τὴ σπαραγμένη σκέψη μου προσφέρω.

Μὰ στὴν καρδιά μου μόνο ἐγὼ θὰ ξέρω
πόσους μετροῦν νεκροὺς τὰγαπημένα.

Μητέρα μου, πόσο μου λείπεις τώρα
πὸν πνιχτικό, βαθὺ σκότος θὰ γίνη
στὴ μάταιη ζωὴ μου πὸν ὅλο σβήνει...
Ἄχ, πὼς μου λείπεις σὲ μία τέτιαν ὥρα.

Μαρία Πολυδούρη, ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Ἠχώ στο Χάος» (1929)

1^η δραστηριότητα

B1. Ποια συναισθήματα κυριαρχοῦν στο ποιητικό υποκείμενο και πὼς συνδέονται με τὴ μνήμη τῆς μητέρας του; Να τεκμηριώσετε τὴν ἀπάντησή σας με ἀναφορὲς σε συγκεκριμένους στίχους.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

B2. Να σχολιάσετε τὴ λειτουργία τῆς επανάληψης τῆς προσφώνησης «Μητέρα μου» στὴν ἀρχὴ και στο τέλος τοῦ ποιήματος.

Μονάδες 15

3^η δραστηριότητα

B3. Το ποιητικό υποκείμενο ἐκφράζει ἐντονα τὴν ἀπουσία τῆς μητέρας του και τὸ συναισθηματικό βάρος που αὐτὴ ἔχει στὴ ζωὴ του. Πιστεύετε ὅτι ἡ σχέση με τὴ μητέρα ἢ γενικότερα με τὰ πρόσωπα που μας μεγαλώνουν ἐπηρεάζει καθοριστικά τὴ διαμόρφωση τῆς προσωπικότητάς μας; Να ἐκφράσετε τὴν ἀποψή σας σε 100–150 λέξεις.

Μονάδες 20

Εὐχόμαστε ἐπιτυχία!!!

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος